

בש"פ 6466/22 - מוחמד דכה, מוחמד אבו נאר נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 6466/22

בש"פ 6477/22

בש"פ 7033/22

לפני: כבוד השופט ע' גרוסקופף

העורר בבש"פ 6466/22 והמשיב מוחמד דכה
2 בבש"פ 7033/22

העורר בבש"פ 6477/22 והמשיב מוחמד אבו נאר
3 בבש"פ 7033/22

נגד

המשיבה בבש"פ 6466/22
ובבש"פ 6477/22 והמבקשת
בבש"פ 7033/22 מדינת ישראל

ערים על החלטותיו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מהימים 15.9.2022 ו-16.9.2022 שניתנו במ"ת 14741-05-21 על ידי כבוד השופט שמואל מלמד; ובקשה להארכת מעצר רביעית מעבר לתשעה חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: כ"ה בתשרי התשפ"ג (20.10.2022)

בשם העורר בבש"פ 6466/22 והמשיב 2 בבש"פ 7033/22
עו"ד אורי בר עוז; עו"ד נדיר ברנסי

בשם העורר בבש"פ 6477/22 והמשיב 3 בבש"פ 7033/22
עו"ד שני מורן

בשם המשיבה בבש"פ 6466/22 ובבש"פ 6477/22 והמבקשת בבש"פ 7033/22
עו"ד גיא רוסו; עו"ד אלעד דיין

עמוד 1

החלטה

לפני עררים על החלטותיו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט שמואל מלמד) מהימים 16.6.2022 ו-15.9.2022 במ"ת 14741-05-21: האחת, החלטה הקובעת כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתם של שני העוררים בעבירת קשיר לביצוע פשע, וכן כי ישנה חולשה ראייתית ביחס להוכחת אשמתם בעבירות רצח וניסיון לרצח; והשנייה, החלטה אשר הורתה על מעצרם של שני העוררים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. כמו כן, לפני בקשה להארכת מעצר רביעית של שני העוררים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים).

רקע והשתלשלות העניינים

1. ביום 7.5.2021 הגישה המשיבה בבש"פ 6466/22 ובבש"פ 6477/22 והמבקשת בבש"פ 7033/22 (להלן: המדינה) כתב אישום נגד מספר נאשמים, ובהם שני העוררים: מוחמד דכה (הוא העורר בבש"פ 6466/22, המשיב 2 בבש"פ 7033/22 והנאשם 2 בכתב האישום; בהתאם לכינויו, יכונה להלן: העורר אברש) ומוחמד אבו נאר (הוא העורר בבש"פ 6477/22, המשיב 3 בבש"פ 7033/22 והנאשם 3 בכתב האישום; יכונה להלן: העורר אבו נאר. לשם הנוחות, לעיל ולהלן יכונה יחדיו: שני העוררים או העוררים). לשני העוררים, ביחד עם מעורבים אחרים, מיוחסים בכתב האישום שני אישומים: עניינו של האישום הראשון בעבירת רצח בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 301א(1) ו-301א(9) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: עבירת הרצח ו-חוק העונשין, בהתאמה); ניסיון רצח לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין (להלן: עבירת הניסיון לרצח) וקשירת קשר לביצוע פשע (רצח) לפי סעיף 499א(1) לחוק העונשין (להלן: עבירת קשירת הקשר באישום הראשון). האישום השני עניינו עבירת קשירת קשר נוספת (להלן, יחד עם עבירת קשירת הקשר באישום הראשון: עבירות קשירת הקשר). בהמשך, ביום 11.5.2021 הגישה המדינה הודעה על הגשת כתב אישום מתוקן, אשר כלל הוספת עובדות ביחס לנסיבות המחמירות, הוספת הוראות חיקוק ותיקון טעויות סופר. ביום 19.5.2022 הוגש כתב אישום מתוקן בשנית, לאחר שאותר אחד מהמעורבים הנוספים בפרשה (להלן: כתב האישום).

2. לפי המתואר בכתב האישום, עובר לחודש דצמבר 2019 התגלע סכסוך בין גורמים בעיר יפו, הנמנים עם משפחות כחיל, דכה, אבו נאר, תורכ ודויקא-ג'ובראן, על רקע מאבקי כוח ושליטה על עסקי סמים (להלן: המשפחות היריבות ו-הסכסוך, בהתאמה). כחלק מהסכסוך, התאחדו גורמים מהמשפחות היריבות לשתי כנופיות - כנופיית כחיל-דכה, אליה משתייכים גם העוררים; וכנופיית תורכ-דויקא-ג'ובראן, אליה השתייך המנוח, ראשד דויקא (להלן: כנופייתתורכ ו-ראשד, בהתאמה. שתי הכנופיות יכונה להלן במשותף: הכנופיות). לפי הנטען, הרקע לאירועים המתוארים בכתב האישום הוא הסלמה במעשי אלימות של שתי הכנופיות אחת כלפי השנייה, אשר אף הגיעו לכדי מספר אירועי רצח. על פי המיוחס להם, עובר ליום 19.9.2020 קשרו שני העוררים קשר, יחד עם מוחמד כחיל (הוא הנאשם 1 בכתב האישום; בהתאם לכינויו, יכונה להלן: קיפי) ועם מחמוד בן סאלם כחיל (הוא הנאשם 6 בכתב האישום. להלן: אבו סאלם), ובצוותא עם גורמים נוספים, במטרה לגרום למותו של ראשד (להלן: הקשר ו-התוכנית הפלילית, בהתאמה). האחרון נקט אמצעי זהירות רבים מחשש להתנקשות בחייו, ועל כן, עובר ליום 19.9.2020 צירף קיפי לקשר את אחד ממקורביו של ראשד, מוחמד עיסא (הוא הנאשם 4 בכתב האישום. להלן: עיסא), אשר תפקידו היה להוציא את ראשד מביתו, ולעדכן את אנשי כנופיית כחיל-דכה באשר למיקומו, כדי שהללו יוכלו להוציא לפועל את הרצח.

3. לאחר מכן, ביום 19.9.2020, בשעה 11:00 או בסמוך לכך, נפגשו שני העוררים עם קיפי ואבו סאלם

בדירתו של קיפי ברחוב יצחק שדה 4 בבת ים (להלן: הדירה ו-הפגישה בדירה ביום 19.9.2020, בהתאמה). בפגישה זו עדכן קיפי את המערערים בדבר נכונותו של עיסא לפתות את ראשד לצאת מחוץ לביתו ולעדכן בדבר מיקומו את אנשי כנופיית כחיל-דכה. העוררים מסרו כי ביכולתם לשלח מתנקשים חמושים ולדאוג להם לדירת מסתור שבה ישהו לאחר ההתנקשות. כמו כן, הציעו שני העוררים להעביר לקיפי ולאבו סאלם מכשיר איתור לווייני, אשר ישמש את עיסא בביצוע חלקו בתכנית הפלילית (להלן: מכשיר האיתור). בתוך כך, קיפי עדכן אותם בדבר סוג הרכב שבו ינהג עיסא, ואשר בו יוטמן מכשיר האיתור (להלן: הרכב של עיסא), וכן בפרטים נוספים על התנהלותו של ראשד. עוד צוין כי במסגרת הקשר ולשם קידומו רכש אחמד ג'רושה (להלן: ג'רושה) שני כרטיסי "סים", אחד מהם יועד לשמש כטלפון מבצעי (להלן: הטלפון המבצעי) והשני למכשיר האיתור, ואלה הועברו לעוררים בפרדס דכה ביפו. למחרת, בשעה 08:30, נפגשו קיפי ועיסא בדירה ותיאמו את שמות הקוד שבאמצעותם יסמן עיסא לקיפי כי התקין את מכשיר המעקב בגלגל הרזרבי ברכבו וכי הוא נמצא עם ראשד. עוד מסר עיסא כי ראשד נוהג לצאת מביתו עם שכפ"ץ ולנסוע ללא עצירה ברמזורים. כמו כן נמסרו פרטים ביחס למכשירי הטלפון שברשותו של ראשד, ולשאלתו של קיפי, ענה עיסא כי ברשותם של ראשד ושאר אנשי כנופיית תורכ אקדח אחד.

4. על פי האמור בהמשך כתב האישום, ארבעה ימים לאחר מכן, ביום 23.9.2020, בשעה 18:06 או בסמוך לכך, התקשר אחמד דדה ועדכן את קיפי שראשד ואחיו, באסם ג'ובראן, היכו אותו באמצעות קסדה וגנבו את האופנוע שלו (להלן: העדכון לגבי השוד). למשמע האמור, זעם קיפי וניסה להתקשר אל עיסא כדי להוציא לפועל את התוכנית הפלילית באופן מידי. עם זאת, כיוון שהאחרון לא ענה לשיחה, התוכנית נדחתה. מיד לאחר מכן שוחח קיפי עם העורר אבו נאר בטלפון, ועדכן אותו שעיסא לא ענה לשיחתו. כעבור זמן מה התקשר שוב קיפי לעיסא ודרש ממנו ללכת לביתו של ראשד על מנת לגרום לו לצאת מביתו בכדי להוציא את התוכנית הפלילית מהכוח אל הפועל. אחר כך, שב והתקשר קיפי לעורר אבו נאר, ועדכן אותו כי בתוך 10 דקות עיסא יוציא את ראשד מביתו אל עבר חוף הים, במטרה שהעורר אבו נאר ישלח את המתנקשים לביצוע הרצח (שיחות הטלפון בין קיפי לעורר אבו נאר מיום זה יכונן להלן: שיחות הטלפון מיום 23.9.2020). עם זאת, משעיסא לא הצליח להוציא את ראשד מהבית, התקשר קיפי לעורר אבו נאר ועדכן אותו כי התוכנית הפלילית תידחה ליום המחרת בשעה 8 בבוקר.

5. למחרת, ביום 24.9.2020 בשעה 08:46 או בסמוך לכך, הגיע עיסא לביתו של ראשד במטרה לבצע את התוכנית הפלילית. לאחר מכן, בשעה 09:41 יצאו עיסא וראשד מביתו של האחרון ונסעו ברכב שבו הותקן מכשיר האיתור אל חוף הים, הנמצא בסמוך לרחוב יפת 260, וחנו בחניה סמוכה (להלן: החנייה בחוף הים). במקביל, בשעה 10:25 או בסמוך לכך, שוחח קיפי עם העורר אבו נאר או מי מטעמו בטלפון, ועדכן אותו כי עיסא אינו עונה לשיחותיו, כיוון שהוא נמצא בים עם ראשד. על כן, הציע קיפי לבן שיחו לגרום לתקר בגלגל הרכב של עיסא כדי לעכב את יציאתו של ראשד מהחנייה בחוף הים ולאפשר את ביצועה של התוכנית הפלילית. בשעה 12:00 או בסמוך לכך, יצאו שני מתנקשים, אשר זהותם אינה ידועה למדינה, מפרדס דכה אל החנייה בחוף הים, כשהם רכובים על קטנוע מסוג ימאהה טימקס (YAMAHA TMAX) מ.ר. 11-292-28 (להלן: המתנקשים ו-הטימקס, בהתאמה). עם הגעתם לחנייה בחוף הים, גרמו המתנקשים לתקר בגלגל השמאלי האחורי של הרכב של עיסא ועזבו את המקום. בשעה 12:25 או בסמוך לכך, שלח עיסא הודעה לטלפון המבצעי, אשר לפי הנטען היה בחזקתו של העורר אבו נאר באותו זמן, במטרה לתזמן את יציאת המתנקשים מפרדס דכה. על כן, נטען כי העורר אבו נאר שלח את המתנקשים לחזור לחנייה בחוף הים. עם זאת, בשעה 12:32 או בסמוך לכך, לאחר שהמתנקשים ראו שני שוטרים שהגיעו לאזור לביקורת שגריתית משוחחים עם ראשד ועם עיסא, הם עזבו את המקום. בעקבות זאת שוחח קיפי עם העורר אבו נאר או מי מטעמו בטלפון, ועדכן אותו שביצוע התוכנית הפלילית יידחה ביום נוסף.

6. למחרת, ביום 25.9.2020 בשעה 09:35 או בסמוך לכך, נסע עיסא ברכבו אל ביתו של ראשד, ובשעה 11:14 או בסמוך לכך, עזבו השניים את המקום ברכבו של ראשד. בעקבות הודעה ששלח עיסא לטלפון המבצעי, אשר לפי הנתען היה בחזקתו של העורר אבו נאר באותו זמן, שלח האחרון את המתנקשים מפרדס דכה לכיוון ביתו של ראשד כאשר הם נוהגים בטימקס. בשעה 11:47 או בסמוך לכך, הגיעו המתנקשים, אשר על פי המתואר היו חמושים בשני אקדחים בקוטר 9 מ"מ והתמקמו בעמדת תצפית. בשעה 12:01 או בסמוך לכך, יצא עיסא מרכבו של ראשד, בסמוך לביתו של האחרון. לאחר מכן, פנה ראשד עם רכבו לרחוב הרב רובינשטיין ביפו, אשר היה עמוס ברכבים באותה עת בשל רמזורים ומחסום משטרה שהוקם ברחוב הסמוך, כשאחרי דולקים המתנקשים, רכובים על הטימקס. המתנקשים נצמדו לרכבו של ראשד ובמהלך הנסיעה ירה אחד מהם מספר יריות לעברו של ראשד משני אקדחים, בו זמנית ומטווח קצר, כאשר חלק מהכדורים פגעו בראשד ובמכוניתו וכדור אחר פגע בדלת רכבו של רכב סמוך. מיד לאחר מכן, עצר הטימקס בסמוך לרכבו של ראשד, המתנקש היורה ירד ממנו, הכניס ידו לרכבו של ראשד דרך החלון וירה מטווח אפס מספר יריות נוספות לכיוון ראשו ופלג גופו העליון. בסך הכול נורו לעבר ראשד 19 כדורים. המתנקשים נמלטו מיד באמצעות הטימקס לכיוון פרדס דכה. מותו של ראשד נקבע במקום.

7. במסגרת האישום השני, נטען כי לאחר רצח ראשד, קשרו שני העוררים יחד עם קיפי ואחיו, שעבן אבו נאר (הוא המשיב 5 בכתב האישום; להלן: שעבן) קשר במטרה לגרום למותם של מספר חברים נוספים מכנופיית תורכ. במהלך פגישה שקיימו ביום 30.9.2020 בדירה, דנו המשיבים בדרכים שונות לבצע תוכנית זו (להלן: הפגישה בדירה ביום 30.9.2020). בתום הפגישה אמר שעבן לשאר הנוכחים כי דרושים 300 אלף ש"ח במטרה לרכוש כלי נשק מתאימים להוצאת התוכנית האמורה לפועל.

8. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה להורות על מעצרו של שני העוררים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם, בטענה שקיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתם בעבירות המיוחסות להם בכתב האישום, ואשר מקימות גם עילות מעצר בעניינם.

ההחלטה ביחס לראיות לכאורה

9. ביום 16.6.2022 קבע בית משפט קמא כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית להרשעתם של שני העוררים בעבירת קשירת הקשר באישום הראשון, אך כי קיימת חולשה ראייתית ביחס לאשמתם בעבירות ניסיון הרצח והרצח וכן ביחס לאישום השני. במסגרת החלטתו, דן בית המשפט בפירוט במכלול הראיות שהביאה בפניו המדינה. בפתח הכרעתו ציין בית המשפט כי אין מחלוקת ממשית בין הצדדים בנוגע לקיומו של סכסוך דמים בין הכנופיות, אשר על רקעו בוצעו על פי הנתען המעשים שבמוקד כתב האישום.

10. לאחר מכן, סקר בית המשפט את התשתית הראייתית הנסיבתית ביחס לאישום הראשון. בעניין העורר אברש, בית משפט קמא הזכיר את הפגישה בדירה ביום 19.9.2020, שתועדה באמצעות האזנת הסתר, בוודאו ובאודיו. בית המשפט קבע כי הפגישה משתלבת במכלול הראייתית הנסיבתית האמור, ובהתייחס לדבריו של העורר אברש בשיחה זו, ציין כי נוכחותו שם אינה תמימה ואקראית, ודבריו במסגרתה יכולים לשמש בסיס לכאורי להיותו שותף לתוכנית הרצח. זאת, לאור העובדה שהוא תועד בשיחה מציע לספק מכשיר איתור ומעקב ומקום מילוט למתנקשים; התעניין בפרטים קונקרטיים ביחס להתנהלותו של ראשד ואמצעי המיגון שהוא נוקט, והיה שותף להחלטה על ביצוע הרצח באמצעות ירי. מנגד, נקבע כי לא נמצא בסיס ראייתי לטענה העובדתית אשר מופיעה בכתב האישום לפיה כרטיסי ה"סים" המבצעים,

שימשו בעת ניסיון הרצח ובביצוע הרצח, נמסרו לו ולעורר אבו נאר. אם כן, בית משפט קמא סיכם כי במכלול הראיית יש כדי לקשור את העורר אברש "לשלב קשירת הקשר לרצח ותכנון הרצח, אולם עוצמת המסקנה הראייתית באשר למעורבותו [...] בנסיון הרצח ובביצוע הרצח כמבצע בצוותא [...] היא בעייתית וטעונה בירור מעמיק יותר מהראיות הגולמיות המצויות בידי המבקשת, קרי בחינתן [...] בחקירה נגדית" (עמ' 23-24 להחלטתו של בית משפט קמא מיום 16.6.2020).

11. גם בעניין מעורבותו של העורר אבו נאר הוזכרו הפגישה בדירה ביום 19.9.2020 וכן שיחות הטלפון מיום 23.9.2020, שהתקיימו לכאורה בין קיפי לבין העורר אבו נאר או מי מטעמו, ונקבע שעולה מהן שהעורר אבו נאר היה שותף בקשר ובתכנון הרצח, ותפקידו היה לספק את מכשיר האיתור וכן לדאוג להזנקת המתנקשים. לאור שיחות הטלפון הללו צוין כי מעורבותו של האחרון בעבירות גדולה מזו של העורר אברש. מנגד, נקבע כי עוצמת הראיות באשר לקשר בינו לבין הטלפון המבצעי, וכנגזר מכך בקשר להיותו בן שיחו של קיפי בשיחות הטלפון שהתקיימו אליו ביום 24.9.2020 בשעה 10:25 ולאחר השעה 12:32, אינה גבוהה. אם כן, נקבע כי הראיות הקיימות מביאות "למסקנה ברורה בדבר מעורבותו של [העורר אבו נאר] בקשירת הקשר ובתכנון הרצח, אולם עוצמתן של ראיות אלה באשר למעורבותו [...] בשליחת המתנקשים", הן ביחס לניסיון הרצח והן ביחס לרצח שבוצע, "אינה גבוהה" והיא תצטרך להתברר בתיק העיקרי. בהתאמה, נקבע כי קיים "כרסום מסוים בהשתתפותו בניסיון הרצח ובביצוע הרצח כמבצע בצוותא" (שם, בעמ' 25).

12. כמו כן, נקבע ביחס לשני העוררים כי באשר לאישום השני, תמליל הפגישה בדירה ביום 30.9.2020 "מבסס את קשירת הקשר האמור אולם בעוצמה נמוכה" (שם, בעמ' 27). לבסוף, הוטעם כי שתיקתם של שני העוררים בחקירתם מחזקת את המיוחס להם בשני האישומים העומדים נגדם.

ההחלטה ביחס לחלופת המעצר

13. חרף התנגדותה של המדינה, לאחר מתן ההחלטה בעניין הראיות לכאורה, נשלחו שני העוררים לקבלת תסקיר מטעם שירות המבחן, שיבחן את מסוכנותם, וכן את האפשרות להעבירם לחלופת מעצר. בתסקיר בעניינו של העורר אברש, צוין כי יש לו הרשעה משנת 2018 בעבירה שעניינה סחר בסמים, בגינה נידון ל-27 חודשי מאסר בפועל. בנוסף, התסקיר פירט כי העורר אברש שולל את המיוחס לו, ואת היותו מעורב בסכסוך כלשהו, וכי הוא סובל מתסכול מתמשך לאור הימשכות מעצרו, אולם צוין גם כי תקופת מאסרו לא הציבה לו גבול ולא הרתיעה אותו. תואר כי הידרדרותו למעשים פליליים נובעת מדפוסי ריצוי, קושי בהצבת גבולות הזדהות והפנמה של קודים שוליים וצורך בהשתייכות. על כן, הוערכה רמת הסיכון למעורבות חוזרת בהתנהלות אלימה כבינונית, וחומרת תוצאותיה של האלימות צפויה להיות גם היא בינונית. שירות המבחן הגיע לבסוף למסקנה שמערך הפיקוח שהוצע אינו מאפשר לאיין מסוכנות זו, ועל כן שירות המבחן לא המליץ על שחרורו ממעצר.

14. בעניינו של העורר אבו נאר, שירות המבחן ציין כי הוא נשוי ואב לשני ילדים בני שנה וחצי וארבע. כמו כן הוזכרה הרשעה בגין עבירת סמים משנת 2018, וכי בשנת 2017 במסגרת תסקיר מטעם שירות המבחן שבוצע בעקבות עבירה זו, צוין כי העורר אבו נאר אינו מאופיין בדפוסים שוליים, והוא מחזיק בעמדות אשר מתנגדות להתנהגות עבריינית. עם זאת, בתסקיר הנוכחי בעניינו תואר העורר אבו נאר כמי שנוטה להיקשר לאנשים בעייתיים ובעלי מאפיינים שוליים, והוער כי הוא אינו מעוניין בניתוק קשרים אלו או בשינוי דרכיו. שירות המבחן הדגיש את הפער שבין מסקנותיו כאמור

לבין יכולותיו התפקודיות התקינות. שירות המבחן העריך שיש לעוררים מחויבות משפחתית הקשורה בסכסוך, וכי מתקיים חשש מהמשך ההתנהגות האלימה מצדם. על כן, גם בעניינו של העורר אבו נאר הוערכה רמת סיכון בינונית הן ביחס להישנות התנהגות אלימה והן ביחס לחומרת תוצאותיה, ככל שזו תתממש. לאחר שציין שמערך הפיקוח המוצע אינו מאפשר לאיין את המסוכנות הנשקפת מהעורר אבו נאר, שירות המבחן לא המליץ על שחרורו ממעצר.

15. בהתבסס, בין היתר, על חומרת המעשים המיוחסים לעוררים וכן על תסקירי שירות המבחן כאמור, ביום 15.9.2022 הורה בית משפט קמא על מעצרו של שני העוררים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. זאת, בהיעדר נסיבות מיוחדות אשר מצדיקות סטייה מהכלל הנוגע לתסקירי שירות מבחן שליליים, כפי שהוגשו בענייננו.

טיעוני הצדדים

16. במסגרת ערר 6466/22 מזכיר העורר אברש כי אין מחלוקת שהוא שהה בחו"ל בין הימים 20.9.2020 לבין יום 25.9.2020, וחזר לארץ רק זמן קצר לפני מעשה הרצח. על כן, לדבריו, לא יכול להיות לו קשר לעבירות הרצח והניסיון לרצח, שהיו כרוכות בתכנון ובמעשים בזמן שהייתו בחו"ל. לשיטתו, עיקר הראיות בתיק, הן ביחס לעבירות קשירת הקשר באישום הראשון והן לעבירות הרצח וניסיון הרצח, נשענות על תמליל של הפגישה בדירה ביום 19.9.2020. לתפיסת העורר, על סמך תמליל זה קבע בית משפט קמא כי ישנה חולשה ראייתית ביחס לעבירות הרצח וניסיון הרצח, אך בסיס מוצק לעבירת קשירת הקשר באישום הראשון. לגרסתו, בקביעה זו של בית משפט קמא ישנה "טעות לוגית", כיוון שעל סמך אותו מסד ראייתי הגיע בית משפט קמא לשתי מסקנות שונות. יתרה מזאת, העורר אברש טוען שמתמליל השיחה עולה כי הוא סירב ליטול חלק בתוכנית הפלילית, בהינתן שבשלב בשיחה שבו הוא נדרש לנקוט צעד אופרטיבי ולדאוג להשגת מכשיר האיתור, הוא ענה "לא מה פתאום" (עמ' 14, שורה 16 לתמליל שהגישה המדינה מיום 19.9.2020). הוא אף מדגיש כי לפי תמלול פרטי שנערך ביוזמתו לפגישה זו, הוא ציין בשיחה כי "מלכתחילה אני לא קשור לסיפור [...] אני בחוץ". לשיטתו, מיד לאחר שאמר דברים אלה הוא עזב בהפגנתיות את השיחה. הדבק דברים זה, מלמד, לדבריו, כי הוא השתתף בשיחה כל אימת שמהותה הייתה תמימה וחברית, אך עת הפכה לשיחה אופרטיבית הוא נמנע מלשתף פעולה עמה. בנוסף לכך, לדברי העורר אברש, לאחר ביצוע הרצח שמו כלל לא הוזכר בשיחות שקיימו המעורבים בפרשה, והוא אף לא השתתף בחגיגות אשר התקיימו לכאורה בעקבות הצלחתה של התוכנית הפלילית. לחלופין, טוען העורר אברש כי הוא זכאי לפטור עקב חרטה, בהינתן שסירובו ליטול חלק בעבירה היה פעולתו האחרונה ביחס לתכנונה. נוסף על כך, מצביע העורר אברש על היעדרותו המוחלטת ממכלול האירועים שנוגעים לניסיון הרצח ביום 24.5.2020, ככזו המחזקת את אי-מעורבותו במעשים.

לחלופין, טוען העורר אברש כי אף בהנחה שישנן ראיות לכאורה לעבירת קשירת הקשר באישום הראשון, יש לשחררו לחלופת מעצר בשל הכרסום בראיות ביחס לעבירות הרצח וניסיון הרצח. יתר על כן, העורר אברש טוען כי תסקיר שירות המבחן התמקד אך ורק בחומרת העבירה והעניק לה משקל רב מדי. עוד הוער כי המפקחים שנבדקו כבר הוכיחו את עצמם כיעילים, עת פיקחו עליו בעת חלופת מעצרו הקודמת - שאותה לא הפר. לבסוף, הדגיש כי הוא כלל אינו קשור לשום סכסוך וכי לא הובאה כל ראיה בעניין זה.

17. במסגרת ערר 6477/22, טוען העורר אבו נאר טענות דומות. בין היתר, הוא סבור כי ניתן משקל מועט מדי לחולשה שנקבעה ביחס לעוצמת הראיות, שכן מדובר בחסר ראייתי של ממש, המצדיק את העברתו לחלופת מעצר.

בהקשר זה מדגיש העורר אבו נאר כי קיימת חולשה ראייתית ביחס לכל פרט ברכיבים האקטיביים אשר יוחסו לו בכתב האישום - הוא אמנם נכח בפגישה בדירה ביום 19.9.2020, אך לא נקבע בה דבר קונקרטי אשר יכול להביא למסקנה בדבר קשירת קשר לרצח או לתכנון רצח. לטענתו, חיזוק לכך ניתן למצוא בכך שהמשטרה, אשר האזינה לשיחה בזמן אמת, לא סברה שיש לעצור את מי ממשתתפי השיחה בחשד לקשירת קשר. לדבריו, המדינה מעניקה לדברים שנאמרו בפגישה בדירה ביום 19.9.2020 פרשנות מפלילה בדיעבד, במטרה למלא חסר ראייתי ולהתגבר על המחסור בראיות נוספות, וזאת כדי לתמוך בתזה שהוצגה בכתב האישום. יתר על כן, העורר אבו נאר מוסיף כי שיחות מאוחרות יותר לפגישה האמורה התקיימו למכביר, ואין בהן אזכור למעורבותו, ולטענתו הוא אף לא ידע על קיומן. עוד הוא מדגיש שאין מחלוקת כי הוא לא נכח בזירה בזמן הרצח, כי זהות היורים אינה ידועה למדינה, וכי לא נמצאו כל ממצאים פורנזיים הקושרים אותו לרצח או לניסיון הרצח.

בנוסף, מציין העורר אבו נאר כי אין כל ראיה הקושרת אותו לכרטיסי ה"סים" שרכש ג'רושה, ובחיפוש ברכבו לא נמצא כל מכשיר איתור. יתר על כן, העורר אבו נאר טוען שאין כל ראיה ששיחות הטלפון מיום 23.9.2020, שביצע קיפי לאחר קבלת העדכון לגבי השוד, היו עמו. יתרה מזאת, הוא מדגיש כי כתב האישום משתמש מספר פעמים ובנקודות מפתח, בביטוי "אבו נאר או מי מטעמו" - ביטוי אשר מדגיש, לשיטתו, את החולשה הראייתית בנוגע למעורבותו. עוד נטען מטעמו כי הקביעה ביחס לקיומו של הסכסוך מסתמכת על סקירה מודיעינית ישנה שאינה רלוונטית, וכן הודגש כי חלפו שבעה חודשים מעת ביצוע הרצח ועד למעצרו, ובמהלך תקופה זו הוא לא היה מעורב בדבר הקשור לאותו סכסוך נטען. לבסוף העורר אבו נאר ביקש להוסיף כי החלופה המוצעת בעניינו מרחיקה אותו מיפו ומסביבתו הטבעית ועל כן היא ראויה.

18. בדיון שהתקיים לפניי ביום 20.10.2022, חזר בא-כוחו של העורר אברש על הטענה שמרשו כלל לא מעורב ברצח, בהינתן שהוא שהה בחו"ל בין יום 20.9.2020 לבין יום 25.9.2020, לא השתתף בחגיגות הצלחתה של התוכנית הפלילית ולא נשמע בשיחות הטלפון שעסקו ברצח. כמו כן, הוא עמד על כך שמרשו סירב ליטול חלק בתוכנית הפלילית, ועזב את הפגישה בדירה ביום 19.9.2020. עוד הוא עמד על הנזק הבלתי הפיך שייגרם למרשו אם ייעצר למשך תקופת המשפט ולבסוף יזוכה. לצדו, הדגישה בא-כוחו של העורר אבו נאר את פרק הזמן הממושך שבו שני העוררים עצורים (כשנה וארבעה חודשים) ואת העובדה שטרם התקיימו דיוני הוכחות בתיק העיקרי. כמו כן, היא ציינה את פרק הזמן המשמעותי, כשבעה חודשים, שחלף בין הרצח לבין מעצרו של שני העוררים, חרף העובדה שההקלטות שפורטו לעיל היו מצויות בידי המשטרה בזמן אמת, כהוכחה לחולשה הראייתית בתיק. בהקשר זה צוין כי באותה תקופה בת שבעה חודשים שני העוררים חיו ועבדו בצורה מסודרת, ונכוחותם ביפו לא עוררה הסלמה נוספת. עוד היא הצביעה על כך שאין שום הוכחה לקשר הנטען בין קבלת הטלפון המבצעי לבין מרשה, והוא הדין גם ביחס למכשיר המעקב, שכלל לא אותר.

19. מן העבר השני, במהלך הדיון השיגה גם המדינה על החלטתו של בית משפט קמא, אלא שהיא סבורה שאין כל חולשה ראייתית בתיק. בא-כוחה הציג באופן מפורט את עובדות כתב האישום וטען כי לא מדובר בסכסוך בין משפחות על רקע של כבוד המשפחה, אלא בסכסוך בין שתי משפחות פשע. לדבריו, אין ספק שהביטוי שתורגם כ- "יש מי שיביא אותו" בתמלול, שנאמר על ידי העורר אבו נאר בערבית במהלך הפגישה בדירה ביום 19.9.2020 (עמ' 10), שורה 32 לתמליל שהגישה המדינה לפגישה זו) מכוון לרציחתו של ראשד. עוד הוא טוען כי עזיבתו של העורר אברש את אותה השיחה הייתה למעשה לפרק זמן קצר, לשם התעסקות בטלפון שהיה בדירה, ולא לשם הבעת הסתייגות מנטילת חלק בתכנית שתוכננה במהלכה. לטענתו, נסיעתו של העורר אברש לאיסטנבול תוכננה מראש, במטרה ליצור אליבי ביחס לחיסול, אלא שבאופן מקרי, החיסול לא התבצע ביום 24 לחודש, בשל הימצאות שוטרים באזור, ועל כן החיסול

נדחה למחרת, מועד בו העורר אברש כבר שב לארץ. עוד נטען כי הסיבה שגרמה להתמהמהות המשטרה במעצרו של העוררים, חרף העובדה שהקלטות הפגישות שהוזכרו לעיל היו נגישות למשטרה בזמן אמת, היא הקושי להבין את תוכן הפגישה בדירה מיום 19.9.2020 - פגישה אשר משמעותה פוצחה ערב המעצר. גם בנוגע לאישום השני, לדברי בא-כוחה של המדינה התמליל ברור, ועולה ממנו כוונה מפורשת ותכנון ספציפי לגרום למותם של חברי כנופיית תורכ. יתר על כן, נטען כי קצב שמיעת התיק אמור להיות מהיר, לאור מיעוט העדים בתיק.

20. לאחר מכן, ביום 24.10.2022 הגישה המדינה בקשה רביעית להארכת מעצרו של שני העוררים (לצד משיבים נוספים השייכים לאותה פרשה, אך אינם קשורים ישירות לעררים שלפניי) לפי סעיף 62 לחוק המעצרים. במסגרת הבקשה, המדינה מצביעה על המסוכנות הנשקפת משני העוררים, אשר נלמדת מהעבירות המיוחסות להם - עבירות אלימות, ובתוכן עבירת רצח. יתרה מזאת, נטען כי קמה חזקת מסוכנות סטוטורית בהתאם לחוק המעצרים - הן בשל ייחוס עבירת הרצח והן לאור השימוש בנשק חם בעת ביצוע העבירה. זאת, בנוסף לתכנון הקפדני של הרצח והיעדר המורא מפני החוק שמשתקף מהמעשה שבוצע לאור יום במרכז של עיר. כמו כן, צוין שישנו חשש משיבוש הליכי משפט לאור העובדה שישנם חשודים נוספים הקשורים לפרשה שטרם אותרו, והם בני משפחה או חברים קרובים של שני העוררים. עוד הוזכר שלחובת כל אחד משני העוררים יש הרשעה קודמת בעבירות סמים, בגין נדונו למאסר בפועל למשך 27 חודשים (העורר אברש) ו-3 חודשים (העורר אבו נאר). לבסוף הוזכר שהתיק קבוע לדין מקדמי ליום 6.11.2022 ונקבעו שמונה מועדי הוכחות נוספים, בין החודשים ינואר-פברואר 2023. בהתאם להסכמת הצדדים במהלך הדין שהתקיים לפניי, טיעוני הצדדים שנשמעו בהתייחס לעררים, מהווים את טיעוניהם בעל-פה גם לצורך בקשה זו.

דיון והכרעה

21. לאחר שקילת טענות הצדדים ועיון בחומרי החקירה, ובכלל זאת צפייה בסרטונים וקריאת התמלילים והמסמכים הרבים שהוגשו לעיוני, הגעתי למסקנה כי דין העררים להידחות, וכן כי דין הבקשה להארכת מעצרו של שני העוררים להתקבל.

ראיות לכאורה

22. כידוע, ראיות לכאורה הן ראיות גולמיות שלאחר עיבוד ובחינה בהליך העיקרי עשויות להוביל לראיות שיבססו אשמה (ראו מני רבים: בש"פ 8087/95 זאדה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 133, 147 (1996); בש"פ 2869/19 פריג' נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (23.5.2019) (להלן: עניין פריג'); בש"פ 3144/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (7.6.2020)). אם כן, בשלב הדין במעצר עד תום ההליכים, הבחינה אינה נעשית לפי רף ההוכחה הנדרש במשפט פלילי, אלא יש לבחון האם במכלול הראיות טמון פוטנציאל שיביא להרשעת הנאשמים הגבוה מפוטנציאל זיכויים (עניין פריג', שם; בש"פ 3916/22 יוחננוב נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (26.6.2022)).

23. בית משפט קמא הבחין, ובצדק הבחין, בין בחינת הראיות לעניין עבירות קשירת הקשר (באישום הראשון והשני) לבין בחינת הראיות לעניין עבירות הרצח והניסיון לרצח. עבירות קשירת הקשר מיוחסות לעוררים (כמו גם לנאשמים אחרים) על בסיס תיעוד מזמן אמת של שיחות שבהן השתתפו, ובמהלכן, על פי הנטען, נקשר הקשר. ממילא,

השאלה אותה יש לבחון היא האם הראיות שעניינן תוכן השיחות הללו, דהיינו ההקלטות שבידי המדינה, די בהן כדי ללמד, ברמה הראייתית הדרושה בשלב זה, כי במהלך הפגישות המתועדות קשרו העוררים עם הנאשמים האחרים קשר כנטען בכתב האישום. לעומת זאת, הראיות לכך שמעשי הרצח והניסיון לרצח בוצעו במעורבות העוררים, בהתאם למתואר בכתב האישום, הן מצרף של ראיות נסיבתיות, המלמדות, לשיטת המדינה, כי אשר תוכנן במערכה הראשונה (הפגישה בדירה ביום 19.9.2020) אכן בוצע במערכה השלישית (החיסול ביום 25.9.2020). נבחן שאלות אלה כסדרן: הראיות לקשירת קשר תחילה והראיות לעניין מעורבות בניסיון הרצח וברצח לאחר מכן.

הראיות לכאורה לעניין עבירות קשירת הקשר

24. כזכור, בית המשפט המחוזי מצא כי קיימות ראיות לכאורה ביחס להרשעתם של שני העוררים בעבירת קשירת הקשר באישום הראשון. זאת בעיקר בהתבסס על נוכחותם ודבריהם במהלך הפגישה בדירה ביום 19.9.2020. צפייה בסרטון אשר מתעד את הפגישה האמורה וקריאת התמלילים המתעדים אותה, מאששים את מסקנת בית משפט קמא כי די בהתנהלות של שני העוררים בשיחה זו כדי לגבש בסיס ראייתי לכאורי לעבירת קשירת הקשר באישום הראשון. עיון בראיות הקשורות לאירוע זה מלמד כי מדובר, לכאורה, בשיחה רצינית וכבדת משקל, אשר במהלכה נמסרים פרטים קונקרטיים ביחס להתנהלותו של ראשד וביחס לתוכנית לרציחתו. בתוך כך, קיפי מסר לעוררים פרטים ביחס למתווה להוצאתו של ראשד מביתו למקום שבו יהיה נוח לבצע את התוכנית - תוך שימוש במקורבו של ראשד, עיסא; כן נמסרו פרטים ביחס לרכבו של ראשד והתנהלותו. שני העוררים אף השתתפו בשיחה באופן פעיל, ומסרו שביכולתם לצייד את עיסא במכשיר איתור, לשלוח מתנקשים חמושים, ולמלטם לדירת מסתור. נוכח הדברים הללו, קשה להתרשם שמדובר בנוכחות תמימה בשיחה חברית, ואני סבור שלראיות אלה, בצירוף שתיקת הנאשמים בחקירתם, ישנו פוטנציאל ממשי להביא להרשעת שני העוררים בעבירת קשירת הקשר באישום הראשון.

25. בתוך כך, אציין כי לא ראיתי לנכון לקבל את טענותיו של העורר אברש לפיהן הוא סירב להשתתף בתוכנית הפלילית. בא-כוחו ניסה להתלות בשני אירועים בהקשר זה: הראשון, הוא תגובתו של העורר אברש לבקשתו של קיפי "להביא אותה", שהסתכמה במילים "מה פתאום". צפייה בפגישה במלואה וקריאת ההקשר המלא של הדברים, מקשה על קבלת פרשנותו של העורר אברש כי מדובר בסירוב להשתתף בתוכנית, ונראה כי דברים אלה מכוונים כלפי בקשתו של קיפי להשיג את הדבר שהתבקש בפרק הזמן הקרוב (בין היתר לאור נסיעתו למחרת לאיסטנבול). על כן, פרשנותה של המדינה ביחס לאמירה זו, לפיה האמירה "מה פתאום" מתייחסת ליכולתו של העורר אברש לספק את המבוקש על ידי קיפי בהקדם, ולא לשם הבעת הסתייגות כללית ועקרונית מביצוע המעשים, נראית סבירה יותר בנסיבות העניין. האירוע השני, הוא עזיבתו של העורר אברש את השיחה, לכאורה בתרעומת ובהכרזה כי הוא אינו חלק מהתוכנית הפלילית. גם בנוגע לאירוע זה מקובלת עלי הפרשנות שהעניק בית המשפט המחוזי, לפיה העורר אברש עזב את השיחה באופן זמני, במטרה לקיים שיחה במכשיר הטלפון, אשר היה בתוך הדירה. אם כן, גם ביחס לטענה זו אני סבור כי ההסבר המוצע על ידי המדינה סביר יותר, ומתיישב בצורה הגיונית יותר עם הנצפה בסרטון, מאשר ההסבר המייחס לעזיבה (היא, למעשה, כניסה לדירה לזמן קצר) כוונות לעזוב או להסתייג מן הנאמר בשיחה. מכל מקום, כך לעניין קביעת קיומן של ראיות לכאורה, ובטרם נמסרה ונבחנה גרסת העורר אברש בהליך המשפטי גופו.

26. יתרה מזאת, הראיה המרכזית להוכחת האישום השני, שגם עניינה עבירת קשירת קשר, מחזקת את הרצף הנסיבתי שבו שני העוררים, כחלק מכנופיית כחיל-דכה, מתכננים לכאורה עם אחרים מעשי רצח של חברים בכנופיית תורכ. בתמליל הפגישה בדירה ביום 30.9.2020, ניתן לראות שהשיחה מכילה ניסיונות מעשיים לקדם תוכנית פלילית.

יוער כי מעורבותם של שני העוררים בשיחה זו פחותה, והם אינם מציעים שירותים אקטיביים שיסייעו בקידום התוכנית האמורה. אם כן, מחד גיסא השתתפותם של שני העוררים בשיחה זו מחזקת מבחינה נסיבתית את מעורבותם "בסוד העניינים" של כנופיית כחיל-דחה אף לאחר ביצוע הרצח. מאידך גיסא, לא מצאתי הצדקה להתערב במסקנת בית משפט קמא כי הראיות לביסוס אישום זה הן "בעוצמה נמוכה באשר [לעוררים]" (פסקה 19 להחלטה מיום 16.6.2022). מידת מעורבותם של העוררים במהלך פגישה זו, ואי הבהירות ביחס להיבטים מסוימים בתוכנה, יוצרת גם להתרשמותי חולשה ראייתית מסוימת בדבר היכולת לבסס כנגד העוררים את עבירת קשירת הקשר המיוחסת להם באישום השני.

27. במאמר מוסגר יצוין גם כי לא ראיתי לקבל את הטענות שהעלו שני העוררים, שעניינן הכחשת קיומו של הסכסוך. בעניין זה הוצגה, בין היתר, חוות דעת מודיעינית שערך קמ"ח הערכה רפ"ק רודניצקי ביום 13.5.2021 המתארת את הרקע לסכסוך והמניעים לו, מסמך שערכה רס"ר יפית ראשון ביום 16.2.2021 אשר מתאר עדויות וראיות שהוגשו במחקרי תקשורת ובהאזנות סתר בעניין הסכסוך; ועוד. גם מקריאת תמלילי השיחות שפורטו לעיל ומהתנהלותם של המעורבים בפרשה, ברי כי קיים בסיס לטענה שקיים סכסוך בין שתי הכנופיות.

הראיות לכאורה לעניין עבירות הרצח והניסיון לרצח שבאישום הראשון

28. בית משפט קמא קבע כי בשונה מהאישום בעבירת קשירת הקשר באישום הראשון, יש חולשה ראייתית ביחס ליתר המיוחס לשני העוררים באותו אישום, דהיינו מעורבות העוררים בביצוע הרצח והניסיון לרצח. התרשמותי כהתרשמותו. אפרט.

29. ככל שמדובר במעורבות העוררים בעבירות הרצח והניסיון לרצח, הראיות נגד העוררים הן נסיבתיות. בצורה ציורית ניתן לומר, כי הראיות שבידי המדינה מאפשרות לבסס מספר נקודות על פני הדף הלבן, וטענתה היא כי חיבורן על סמך השכל הישר מאפשר לצייר תמונה אחת בלבד, המלמדת מעבר לכל ספק סביר כי העוררים היו שותפים לביצוע הרצח והניסיון לרצח. על מנת לבחון את טענת המדינה יש להבחין איפוא בין נקודות המשען שראיות המדינה מאפשרות לבסס (ברמה הלכאורית) לבין החיבורים שמבקשת המדינה לבצע בין נקודות אלה.

30. ואלה נקודות המשען המרכזיות שניתן לקבוע לגביהן כי קיימות ראיות לכאורה:

א. העוררים היו שותפים לתכנון של תוכנית עבריינית קונקרטיה שתכליתה רציחתו של ראשד במהלך הפגישה בדירה ביום 19.9.2020 (להלן: מתווה הרצח המתוכנן).

ב. היבטים מרכזיים במתווה הרצח המתוכנן תואמים את שבוצע בפועל. מתווה הרצח המתוכנן התבסס על הוצאה של ראשד מביתו, תוך שימוש בעיסא ושליחת מתנקשים מטעם העוררים למקום בו ימצאו ראשד ועיסא. ואכן, בפועל, ראשד חוסל מחוץ לביתו, מיד לאחר שעיסא ירד מרכבו, על ידי מתנקשים, אשר נראה כי היה בידיהם מודיעין מדויק ביחס למיקומו של ראשד.

ג. העוררים נפגשים לאחר מעשה הרצח בשנית, ודנים במהלך המפגש בדירה ביום 30.9.2020, באפשרות לבצע התנקשויות בחברים נוספים בכנופיה היריבה (וזאת בין אם מפגש זה מבסס עבירה נפרדת של קשירת קשר ובין אם לאו).

לטענת המדינה, צירוף נקודות אלה, מוביל למסקנה כי שני העוררים היו שותפים להתנקשות בראשד ביום 25.9.2020, ולניסיון ההתנקשות בו ביום 24.9.2020. כך, במיוחד, בהינתן שהעוררים שתקו לאורך חקירותיהם ונמנעו מהצגה של גרסה נגדית, שתטיל ספק בנכונות גרסת המדינה.

31. מקובל עלי כי די בראיות הנסיבתיות שבידי המדינה, במיוחד בהינתן שתיקת העוררים, כדי לבסס תשתית ראייתית לכאורית כנגד העוררים גם ביחס לעבירות הרצח והניסיון לרצח. יחד עם זאת, לא ניתן לומר כי תשתית זו נטולת חולשה ראייתית. הטעם לכך, הוא שהנקודות שניתן למקם ברמה הלכאורית על בסיס ראיות המדינה נוגעות למתווה הכללי של הביצוע בלבד. לעומת זאת ביחס להיבטים קונקרטיים של החיסול וניסיון החיסול, שהוכחת התממשותם הייתה יכולה לקשור את העוררים לרצח ולניסיון הרצח בצורה הדוקה, ספק אם יש בידי המדינה ראיות מספיקות, דהיינו ראיות שיש להן פוטנציאל לבסס קביעה מעבר לספק סביר כי אשר תוכנן הוא אשר בוצע. כך, למשל, המדינה סבורה כי למתנקשים היה מידע אמין על מקום הימצאותו של ראשד בעקבות התקנת מכשיר איתור ברכבו של עיסא, כפי שנקבע במתווה הרצח המתוכנן. זו אפשרות התואמת את הראיות, אך ספק אם היא מתחייבת מהן; המדינה משערת כי המתנקשים נשלחו על ידי העוררים, ואולם פרט למקום ממנו יצאו המתנקשים (פרדס דכה ביפו), אין בידיה ראיות לגבי זהותם או מפעליהם; בכתב האישום נטען כי השיחות שקיים קיפי בטלפון ביחס לשליחת המתנקשים לכיוונם של עיסא וראשד בימים 24.9.2020 ו-25.9.2020, התקיימו עם "אבו נאר, או מי מטעמו". שוב, זו אפשרות המתיישבת עם הראיות, ואולם ספק אם היא מתחייבת מהן. במצב דברים זה, ובטרם נבחנו הראיות בהליך העיקרי, לא ניתן לומר כי גרסתה של המדינה נטולת חולשה, במובן זה שברי כי אם תוכיח את כל הנקודות להן קיימות בידיה ראיות לכאורה, התמונה היחידה שניתן יהיה לצייר באמצעותן היא כזו המצדיקה הרשעה של שני העוררים בעבירות הרצח והניסיון לרצח.

32. לאור מכלול הדברים הללו, לא מצאתי מקום להתערב בקביעותיו של בית המשפט המחוזי כי קיימות ראיות לכאורה, המבססות סיכוי סביר להרשעתם של שני העוררים בעבירת קשירת הקשר בגין אירועי האישום הראשון. לצד זאת, אינני רואה לנכון לשנות ממסקנתו כי ישנה חולשה ראייתית ביחס לראיות הקושרות את שני העוררים לעבירות ניסיון לרצח ורצח, וכן ביחס לאישום השני.

מעצר עד תום ההליכים וחלופת מעצר

33. משנדחו העררים על ההחלטה ביחס לראיות לכאורה, אעבור לדון בטענות שני העוררים ביחס להארכת מעצרם עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. בהקשר זה, נתלו שני העוררים, בין היתר, בחולשה המיוחסת לראיות ביחס לאישום בעבירות הרצח והניסיון לרצח ככזו המצדיקה את שחרורם לחלופת מעצר. אינני סבור שיש לקבל טענה זו, בהינתן הבסיס הראייתי שהוצג ביחס לעבירת קשירת הקשר.

34. כאמור, מתקיים מכלול ראייתי משמעותי ביחס לעוררים ביחס לעבירת קשירת הקשר, המצדיק בפני עצמו, אף במנותק משתי העבירות האחרות שבהן השניים מואשמים, את מעצרם עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. בהקשר

זה יודגש כי אין לקבל את טענת שני העוררים לפיה החולשה הראייתית שמתקיימת ביחס לעבירות הרצח והניסיון לרצח משליכה בהכרח על עוצמתן של הראיות ביחס לעבירת קשירת הקשר. כפי שמסד ראייתי מסוים עשוי לבסס את קיומן של ראיות לכאורה ביחס לביצועה של עבירה אחת, אך לא ביחס לביצועה של עבירה אחרת, כך אין בחולשה ראייתית ביחס לעבירה מסוימת כדי להחליש בהכרח את עוצמתן של הראיות (יהיו אלו אותן הראיות בדיוק) ביחס לביצועה של עבירה אחרת. מקורו של הפער בין ההכרעות הללו אינו ב"טעות לוגית", כפי שנטען לפניי, אלא ביסודות המשפטיים השונים אשר דרושים לשם ביסוס ראיות לכאורה ביחס לעבירות הללו. ויובהר, לצד התכלית שעניינה מניעת ביצוע העבירה המרכזית, מוכרות בספרות המשפטית מספר תכליות נוספות לקיומה העצמאי של עבירת קשירת הקשר (ראו: אסתר וייס דיני עונשין - עבירת הקשר 156-99 (1993)). להרחבה על קשירתו של "קשר פורה", אשר בסופו מתבצעת העבירה מושא הקשר, ראו: מרדכי קרמניצר "על מהות הקשר הפלילי ועל היחס בינו לבין השידול לדבר עבירה" משפטים יד 231, 253-252 (1985) וכן ש"ז פלר דיני עונשין כרך ב 362-350 (1987)).

ודוק, בעבר נהגה בשיטתנו דוקטרינת האחריות המשותפת של קושרים, אשר אפשרה הרשעת כל אחד מהקושרים במעשה עבירה שבוצע בזמן קיום הקשר ולשם קידומו (להלן: במסגרת הקשר), וזאת גם אם לא היה מעורב בביצוע, ואף אם המעשה נעשה ללא ידיעתו. בהינתן דוקטרינה זו, נראה כי אכן התקיים "קשר לוגי" בין הוכחת דבר קשירת הקשר לבין הוכחת ביצוע עבירה במסגרתו, במובן זה שאם הוכח קיומו של קשר, די היה בהוכחה כי אחד הקושרים ביצע עבירה במסגרתו על מנת להביא להרשעת כל הקושרים באותה עבירה. ואולם, דוקטרינת האחריות המשותפת של קושרים בוטלה בסעיף 499(ב) לחוק העונשין, המורה כי "הקושר קשר יישא באחריות פלילית גם על עבירה שלשמה נקשר הקשר או שנעברה לשם קידום מטרתו, רק אם היה צד לעשייתה". לפיכך, קיומן של ראיות לקיומו של קשר, אינו מלמד כיום, מניה וביה, כי קיימות ראיות נגד כלל הקושרים לביצוע עבירה שקיימות ראיות כי בוצעה על ידי אחד מהם במסגרת הקשר (השוו, למשל, ע"פ 2921/18 מדינת ישראל נ' בצלאל (27.10.2019)). כנגזר מכך, בענייננו, לא ניתן להסתפק בקיום ראיות לכאורה למעורבותו של מעורב אחר בקשר בביצוע הרצח וניסיון הרצח (למשל, קיפוי) על מנת לקבוע כי יש ראיות לכאורה למעורבות שני העוררים בביצוע הרצח ובניסיון הרצח. בהתאם לכך, גם לא ניתן להסיק את המסקנה הפוכה - דהיינו, שחולשה ראייתית לעניין מעורבותם של שני העוררים בביצוע הרצח וניסיון הרצח, מלמדת בהכרח על חולשה ראייתית לעניין ביצוע עבירת קשירת הקשר. המחוקק הישראלי ניתק את הזיקה ההדוקה שהתקיימה בין ההרשעה בקשירת קשר לבין ההרשעה בעבירה שבוצעה במסגרת הקשר, ובכך אפשר את ניתוק הזיקה הלוגית שהתקיימה בין שני סוגי העבירות לעניין דיות הראיות.

35. בחינת מכלול השיקולים בעניינם של שני העוררים, ובהם המסוכנות אשר נשקפת מהם (וזאת גם בהינתן חולשה ביחס לחלק מכתב האישום); תסקירי המעצר השליליים בעניינם, שתיקתם בחקירותיהם והמשך קיומו של סכסוך מדמם בין הכנפיות - מטים את הכף לטובת המשך מעצרם עד תום ההליכים לעת הזו. למעשה, בחינתם של התסקירים הללו לעומקם - ובכללם ההיבטים האישיים של חייהם, אשר בהם הם תולים את טענותיהם לעניין המעצר, אינה מלמדת על קיומן של נסיבות מיוחדות המצדיקות סטייה מההמלצות שירות המבחן המובאות בהם.

הארכת המעצר

36. ומכאן לבקשה להארכת מעצרם של שני העוררים. כידוע, כשבית המשפט בוחן בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, הוא נדרש לאזן בין הזכות החוקתית של הנאשם - אשר טרם הורשע ונגזר דינו - לחירות, לבין האינטרס הציבורי בהגנה על שלום הציבור ושמירה על תקינות ההליך הפלילי. במסגרת איוון זה, על בית המשפט להביא בחשבון מספר שיקולים, ביניהם מסוכנות הנאשם, חומרת העבירה, קצב התקדמות ההליך העיקרי, החשש מפני

שיבוש ההליך והאפשרות להשיג את מטרת המעצר בדרך של חלופה (בש"פ 8093/19 מדינת ישראל נ' רוחן, פסקה 15 (21.1.2020); בש"פ 1797/22 מדינת ישראל נ' דדון, פסקה 9 (30.3.2022)). בהקשר זה נפסק לא אחת כי בין השיקול שעניינו מסוכנות הנאשם לבין חלוף הזמן מתקיימת "מקבילית כוחות" - ככל שההליך העיקרי מתארך הרבה מעבר לתשעה חודשים, כך נקודת האיזון נעה לכיוון זכותו של הנאשם לחירות (בש"פ 8459/20 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 35 (28.1.2021); בש"פ 7491/21 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 13 (10.11.2021)). על אף זאת, והדבר ברור במיוחד בעבירות חמורות המבססות רמת סיכון גבוהה, חלוף הזמן אינו מאיין את משקל האינטרסים הציבוריים, ובית המשפט נדרש לאזן בין כלל השיקולים הרלוונטיים (בש"פ 4342/21 מדינת ישראל נ' פוגל, פסקה 19 (12.8.2021); בש"פ 427/22 מדינת ישראל נ' פרץ, פסקה 5 (16.2.2022)).

37. סבורני, כי למקרא הדברים האמורים לעיל, ברור שנשקפת משני העוררים מסוכנות משמעותית, הנלמדת הן מהעבירות החמורות שבהן הם מואשמים והן מנסיבות הביצוע שלהן: מעורבות לכאורית בתכנון התנקשות באחד מראשיה של כנופיה יריבה, אשר יש תשתית ראייתית (עם חולשה ראייתית) כי הבשילו לכדי מעשה רצח מתוככם, אשר בוצע על ידי מתנקשים קרי רוח באמצעות נשק חם, בטבורה של עיר ולאור יום. יתרה מזאת, עובדות האישום השני, שעניינו המשך קשירת הקשר לביצוע פשעים אף לאחר ביצוע ההתנקשות, מלמד (בין אם הוא מבסס עבירה עצמאית ובין אם לאו) כי המסוכנות משני העוררים אינה מוגבלת לראשד, אלא מתייחסת גם לחברים נוספים בכנופיה היריבה, ובשל הניצוצות הנתזים ממאבקים אלימים מסוג זה - לציבור בכללותו. לכך יש להוסיף את העובדה שבעת הקרובה קצב בירור ההליך צפוי להיות מוגבר, בהינתן שעד לחודש פברואר 2023 עתידים להתקיים שמונה דיוני הוכחות שבהם יישמעו הראיות בתיק. על כן, יש לקבל את בקשת המדינה, ולהותיר את שני העוררים מאחורי סורג ובריה לעת הזו.

38. סוף דבר: העררים בבש"פ 6466/22 ובש"פ 6477/22 נדחים בזאת. הבקשה להארכת מעצר בבש"פ 7033/22 מתקבלת. בהתאם, מעצרו של העורר אברש והעורר אבו נאר מוארך בזאת בהתאם לסעיף 62 לחוק המעצרים בתשעים ימים נוספים, החל מיום 3.11.2022, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 14790-05-21 בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, לפי המוקדם.

ניתנה היום, י"ג בחשוון התשפ"ג (7.11.2022).

שׁוֹפֵט